

VỀ LẠI HIỂN LỘC

“LÀNG CHIẾN ĐẤU KIỂU MẪU”

THÁI TOÀN

Trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp, làng Hiến Lộc, thuộc xã Duy Ninh, huyện Quảng Ninh đã rất nổi tiếng với tên gọi “Làng chiến đấu kiểu mẫu”. Trong tuần lễ “Quảng Bình quật khởi”, đêm 15/7/1949, tại đây tiếng trống liên hồi vang lên phát lệnh thúc giục nhân dân nổi dậy diệt ác, trừ gian, phá tề. Từ “Tiếng trống Hiến Lộc”, cả vùng trung châu (Duy Ninh, Võ Ninh, Hàm Ninh) liên tiếp rền vang tiếng trống, mõ, phèng la, tù và... Nhân dân trong vùng nổi dậy phá thế kìm kẹp của địch. Bộ đội và du kích đồng loạt nổ súng tấn công, bao vây đồn bốt địch. Ngay trong đêm 15/7/1949, khí thế “quật khởi” đã bùng lên trong toàn huyện. Mờ sáng ngày 16/7/1949, lá cờ đỏ sao vàng tung bay trên ngọn cây cao nhất làng Hiến Lộc ở miếu ông Mỹ, báo hiệu thế làm chủ của chính quyền cách mạng.

Hiến Lộc là nơi phong trào rào làng, “hạ rằm”, xây dựng hầm, hào chiến đấu phát triển mạnh nhất. Xung quanh làng Hiến Lộc được bao bọc bởi hai lớp hàng rào tre cao hơn 3m cùng với chông tre, gai nhọn và hệ thống chiến hào dài gần 4.000m chạy quanh làng. Các ngõ xóm nối đến các hầm bí mật, công sự,.. tạo nên thế phòng thủ vững chắc. Hiến Lộc đã trở thành pháo đài thép của vùng trung châu và của cả huyện. Làng Hiến Lộc, đã được Quân khu 4 vinh danh “Làng chiến đấu kiểu mẫu” trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp; được Đảng, Nhà nước tặng thưởng Huân chương Quân công hạng nhì.

Là một vùng quê có truyền thống cách

mạng, người dân nơi đây luôn nêu cao tinh thần kiên cường, bất khuất, mưu trí, dũng cảm trong chiến đấu. Không những chiến đấu giỏi họ còn cần cù, sáng tạo trong lao động và sản xuất. Sau hai cuộc kháng chiến của dân tộc, cán bộ, nhân dân Hiến Lộc cùng nhau khắc phục hậu quả chiến tranh, xây dựng lại làng xóm ngày một phát triển đi lên...

Trong những ngày tỉnh ta kỷ niệm 61 năm ngày “Quảng Bình quật khởi”, chúng tôi có dịp về thăm Hiến Lộc, làng quê này đã đổi thay nhiều so với 20 năm về trước, khi mà huyện Quảng Ninh tái lập, và càng khác xa so với Hiến Lộc sau chiến tranh.

Làng có 2.258 khẩu sinh sống trong 526 hộ gia đình. Nhà cửa của nhân dân ngày nay đã được ngói hóa, nhiều nhà cao tầng lần lượt được xây dựng khang trang với thế vững chắc, vươn lên. Thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở, với phương châm “Nhà nước và nhân dân cùng làm”, từ năm 2000, nhân dân Hiến Lộc đã đồng lòng, đồng sức làm đường bê tông trong từng lồi xóm. Từ đó, đường đi, lối lại ở đây không còn cảnh lầy lội, chật hẹp, đi lại khó khăn như trước nữa. Đồng thời thực hiện chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi nhằm nâng cao giá trị kinh tế trên một đơn vị diện tích. Từ vụ Đông Xuân 2003-2004, Hiến Lộc đã mạnh dạn chuyển đổi 2ha đất lúa một vụ ở vùng Còi Nồi để thực hiện mô hình trồng màu luân canh 3 vụ mỗi năm, đó là: ngô đông xuân sớm - lạc xuân hè - đậu xanh hè thu. Tổng thu nhập bình quân ước tính đạt từ 42 - 46 triệu đồng/ha/năm, gấp 4 lần trồng lúa một vụ.

Ngoài ra, mấy năm nay, có 14 hộ nông dân triển khai mô hình cá - lúa trên diện tích 7 ha đã cho thu nhập cao và ổn định. Bên cạnh năng suất thu được từ cây lúa, bình quân mỗi vụ, hộ các ông Nguyễn Mậu Thuật, Nguyễn Mậu Diễn, Nguyễn Việt Lập có thu nhập từ cá trên 15 triệu đồng. Mấy năm qua, anh Nguyễn Mậu Dũng cùng với vợ là chị Nguyễn Thị Trúc đã mạnh dạn đầu tư vốn thuê đất, mở trang trại tổng hợp nuôi cá, vịt, lợn và làm ruộng, trồng cây ở vùng Còn Một. Tuy vốn đầu tư vào không nhiều nhưng ngoài cá giống, cá thịt ra, vợ chồng anh Dũng còn nuôi thêm vịt đàn có thời điểm lên đến 2.000 con, đàn lợn có lúc trên 35 con...

Các ngành nghề tiểu thủ công nghiệp như: mộc, nề, gò hàn, máy xay xát... trong những năm qua đã phát triển mạnh, tạo việc làm thường xuyên, ổn định cho hàng trăm lao động, góp phần tăng thu nhập cho các hộ gia đình trên địa bàn. Tính trong 5 năm qua, tổng thu nhập kinh tế ở Hiền Lộc đạt trên 8,5 tỷ đồng; bình quân đầu người đạt 5,3 triệu đồng/năm, tăng 46% so với trước năm 2005.

Tự hào là một làng có truyền thống cách mạng, có bề dày văn hóa, hiếu học, người dân Hiền Lộc trọn đời theo Đảng, luôn sống với nghĩa tình “lúc tối lửa tắt đèn có nhau”. Các chủ trương, chính sách đối với thương binh, gia đình liệt sỹ, công tác hậu phương quân đội, giúp đỡ người nghèo khó luôn được nhân dân thôn Hiền Lộc đồng tình thực hiện tốt. Từ năm 2005 đến nay, cán bộ, nhân dân Hiền Lộc đã đóng góp 35 triệu đồng để xây dựng 3 nhà tình nghĩa cho 3 hộ có hoàn cảnh đặc biệt khó khăn, giúp họ vươn lên trong cuộc sống.

Về lại Hiền Lộc, “Làng chiến đấu kiêu mẫu” trong kháng chiến chống Pháp giờ đây đã thực sự thay da đổi thịt. Nhịp sống nơi đây ngày một sôi động hơn, đời sống vật chất và tinh thần của người dân từng bước được nâng cao hơn. Không những trong thời chiến mà ngay cả trong thời bình, nhân dân Hiền Lộc vẫn luôn thể hiện được tinh thần giúp đỡ nhau trên mọi phương diện như phát triển kinh tế, xây dựng gia đình văn hóa, xây dựng cuộc sống mới ở khu dân cư.